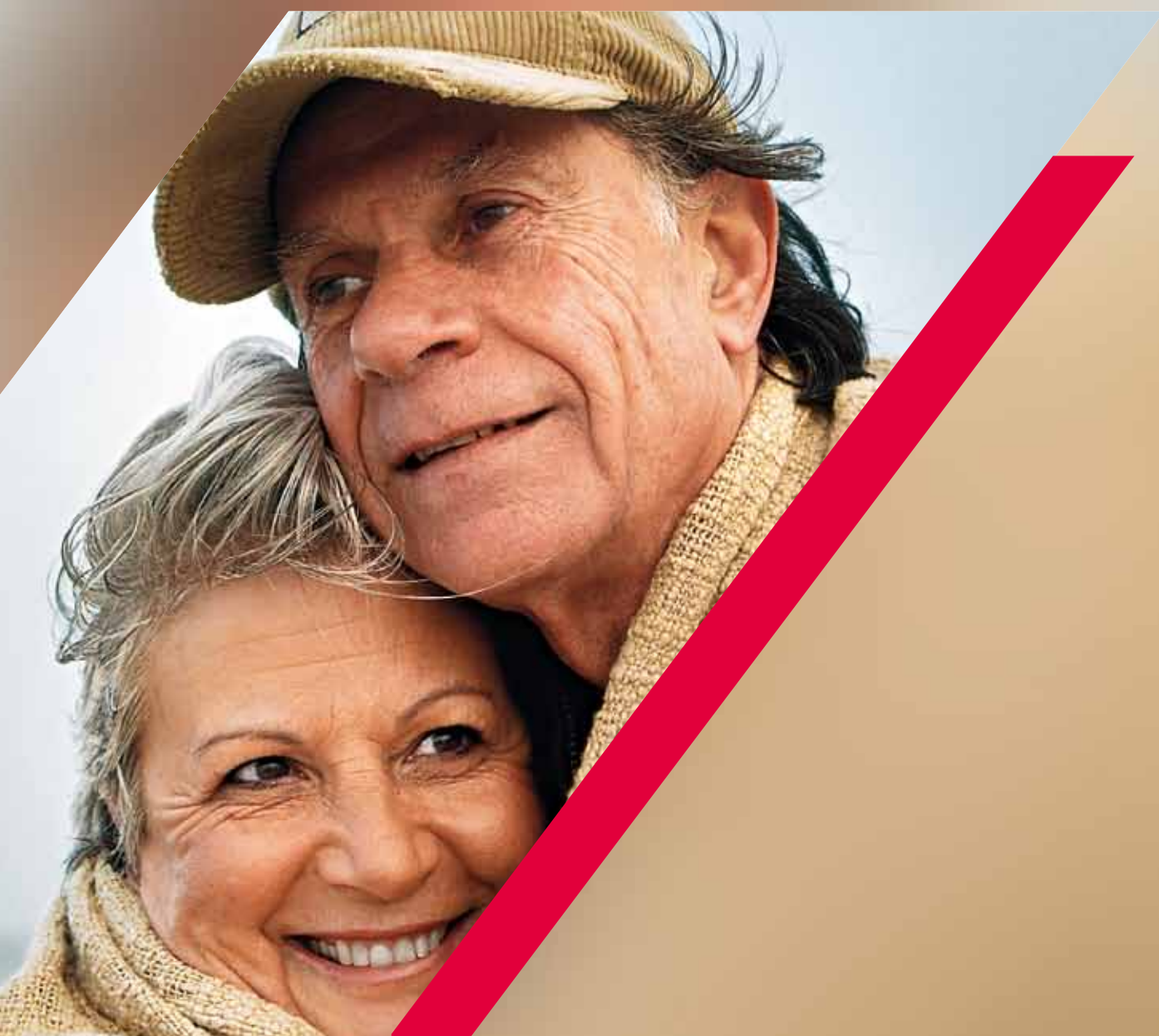

gids voor een correcte regeling van de successie

Inhoud

gids voor een correcte regeling van de successie

wat te doen in geval van overlijden?

neem contact op met de begrafenisondernemer	5
geef het overlijden aan bij de gemeentelijke instellingen	5
verwittig de werkgever, de vakbond en de kas voor gezinstoelagen	6
verwittig de verzekeringsmaatschappijen en de financiële instellingen	6
verwittig het ziekenfonds	6
verwittig de verhuurder	7
verwittig de pensioenkas	7
verwittig de telefoonmaatschappij, de post, de gas- en elektriciteitsmaatschappij	7
neem contact op met uw notaris of met die van de overledene	7
blokkeren van alle tegoeden en kluizen	8
de voogdij van minderjarige kinderen	9
de erfenis aanvaarden of verwerpen?	
een inventaris opmaken	10
zuivere en eenvoudige aanvaarding	10
verwerpen van de nalatenschap	10
verwerpen onder voorrecht van boedelbeschrijving	11
fiscale aangifte van de nalatenschap	
aangifte door de bank en door de verzekeringsmaatschappij	12
aangifte door de erfgenamen	13
actief van de nalatenschap	14
passief van de nalatenschap	14
uw persoonlijke notities	15
fiche voor uw erfgenamen	16
het jargon van het erfrecht	19

wat te doen in geval van overlijden ?

neem contact op met de begrafenisondernemer

De begrafenisondernemer zal alle **nodige vergunningen** voor de teraardebestelling of de crematie aanvragen. Bovendien kan hij ook een aantal andere **administratieve taken** voor u verrichten, zoals de aangifte van het overlijden bij de gemeentelijke instellingen, het drukken van de overlijdensbrieven, de inlassing van een overlijdensbericht in de krant, enz.

geef het overlijden aan bij de gemeentelijke instellingen

U dient het overlijden **zo snel mogelijk aan te geven**. Dit moet gebeuren door twee volwassenen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar het overlijden plaatsvond. Meestal neemt de begrafenisondernemer deze taak op zich. Als het overlijden in een ziekenhuis plaatsvond, dan moet de aangifte door de directeur ervan gebeuren.

Bij de aangifte moeten de volgende documenten worden voorgelegd:

- het overlijdensattest opgesteld door de arts die het overlijden heeft vastgesteld;
- de identiteitskaart + het rijbewijs van de overledene;
- het trouwboekje, indien de overledene getrouwd was.

In de meeste gevallen zal men ook vragen op welke datum, hoe laat en waar de teraardebestelling of de crematie zal plaatsvinden.

Bij de aangifte ontvangt u een **officiële overlijdensakte**. Denk eraan om meerdere exemplaren ervan te vragen. U hebt dit document immers nodig om verschillende instellingen en personen van het overlijden op de hoogte te brengen.

verwittig de werkgever, de vakbond en de kas voor gezinstoelagen

was de overledene ergens tewerkgesteld?

Zo ja, verwittig dan meteen zijn werkgever en bezorg hem een kopie van de overlijdensakte. Vraag eveneens of alle salarissen, lonen, vakantiegeld en andere eventuele vergoedingen betaald werden, en of alle documenten (bijdragebons, bijvoorbeeld) werden afgeleverd.

Sommige werkgevers betalen een vergoeding uit aan de nabestaanden van hun personeel (tussenkost in de begrafenis kosten, groepsverzekering, enz.). Vergeet niet om hiernaar te vragen.

was de overledene aangesloten bij een vakbond?

Verwittig deze meteen. De meeste vakbonden komen tussen in de begrafenis kosten.

had de overledene kinderen ten laste?

Stuur een kopie van de overlijdensakte naar de kas voor gezinstoelagen, teneinde een verhoging van de toelagen te krijgen.

verwittig de verzekeringsmaatschappijen en de financiële instellingen

had de overledene een levensverzekering bij AXA Belgium of bij een andere maatschappij, met kapitaaluitkering ten gunste van de nabestaanden?

Verwittig de verzekeringsmaatschappij(en) door ze een kopie van de overlijdensakte te bezorgen. Ook voor wat de andere verzekeringen (familiale verzekering, bijvoorbeeld) betreft, moet u de maatschappijen van het overlijden op de hoogte brengen.

had de overledene rekeningen of leningen bij AXA Bank of bij een andere financiële instelling?

Verwittig de banken door ze een kopie van de overlijdensakte te bezorgen. Vraag meteen ook of de lening door een schuldsaldoverzekering gedekt is. Zo ja, en indien de lening op naam van de overledene werd afgesloten, dan kunnen de terugbetalingen worden gestaakt.

is de overledene gestorven ten gevolge van een ongeval?

Zo ja, dan moeten AXA Bank en de eventuele andere financiële instellingen daarvan op de hoogte worden gebracht. De overledene had misschien een ongevallenverzekering, gekoppeld aan een zicht- of een spaarrekening.

verwittig het ziekenfonds

U dient de volgende documenten aan het ziekenfonds te bezorgen :

- de SIS-kaart,
- een kopie van de overlijdensakte,
- de voor voldaan ondertekende facturen van de begrafenis kosten (het ziekenfonds vergoedt diegene die de kosten betaalt).

verwittig de verhuurder

Het overlijden heeft in principe geen invloed op het huurcontract. Indien de overledene huurder was, dan worden zijn rechten en plichten normaal gezien op zijn erfgenamen overgedragen. Indien deze laatsten niet wensen dat de huur verderloopt, zullen zij de nodige stappen moeten ondernemen om het huurcontract op te zeggen.

Indien de overledene een woning verhuurde, dan loopt het huurcontract gewoon verder. De kans bestaat dat het huurcontract bepaalde clausules met betrekking tot het overlijden van de huurder of de verhuurder omvat. Denk eraan om dit te controleren.

verwittig de pensioenkas

Indien de overledene een pensioen genoot, dient u de pensioenkas te verwittigen door een kopie van de overlijdensakte op te sturen. De uitbetaling van het pensioen wordt stopgezet en de Gemeentelijke Overheid zorgt ervoor dat de Rijksdienst voor Pensioenen, die het eventuele overlevingspensioen aan de langstlevende moet uitkeren, wordt gewaarschuwd.

verwittig de telefoonmaatschappij, de post, de gas- , water- en elektriciteitsmaatschappij

Indien de overledene op zijn naam een contract met deze maatschappij(en) had, moeten ze over zijn overlijden worden ingelicht.

neem contact op met uw notaris of met die van de overledene

blokkeren van alle tegoeden en kluizen

Bij het overlijden van een klant of van zijn/haar echtgeno(o)t(e), blokkeren de financiële instellingen de rekeningen (zicht-, spaar-, termijn- en effectenrekeningen) van de overleden titularis en/of zijn/haar echtgeno(o)t(e), evenals de inhoud van de kluizen van de overledene en/of zijn/haar echtgeno(o)t(e). Ook alle volmachten en betalingsopdrachten worden stopgezet.

De reden voor deze blokkering ligt voor de hand: de bank moet ervoor zorgen dat alle tegoeden die zij zal vrijgeven, terecht komen bij diegenen die er wettelijk recht op hebben, dit wil zeggen de erfgenamen of de legatarissen van de overleden persoon.

In de praktijk kan dit voor problemen zorgen.

De overlevende echtgeno(o)t(e) moet bepaalde betalingen verrichten. Gelukkig kan uw AXA bankagent u enkele nuttige tips bezorgen. Vraag hem gerust om raad.

Belangrijke opmerking: dankzij de **wet** van 28 juni 2009 kan de langstlevende echtgeno(o)t(e)/wettelijk samenwonende partner voortaan een **geldbedrag** laten **vrijmaken** om in zijn basisbehoeften te voorzien. De betalingen kunnen uitsluitend via een zicht- of een spaarrekening gebeuren.

Daarbij kan het zowel om een gemeenschappelijke als om een persoonlijke rekening gaan, waarvan de overledene en/of de langstlevende echtgeno(o)t(e) de titularis of de mede-titularis is. Voor wettelijk samenwonenden betreft het alleen de gezamenlijke rekeningen.

Het vrijgemaakte bedrag **mag niet meer zijn dan** de helft van het beschikbare saldo en in ieder geval niet meer dan **5.000 euro** bedragen.

Als er meer geld wordt opgenomen, dan zal het gedeelte dat dit maximum overtreft, worden afgetrokken van het deel van het gemeenschappelijke vermogen, de onverdeeldheid of de erfenis van de overlevende echtgeno(o)t(e) of wettelijk samenwonende partner die het geld heeft opgenomen. Bovendien verliest hij/zij het voorrecht om de erfenis te weigeren of onder voorrecht van boedelbeschrijving te aanvaarden..

Het **vrijgegeven bedrag** wordt als **een voorschot** beschouwd, waarmee bij de vereffening van de nalatenschap rekening zal worden gehouden.

vrijgeven van de tegoeden op rekeningen

Door een wet van 6 mei 2009 (die op 29 mei 2009 van kracht werd) kan de bank voortaan de tegoeden deblokkeren op voorlegging van :

- hetzij een attest van erfopvolging opgesteld door de ontvanger van de dienst voor successierechten waar de successieaangifte van de overledene moet worden ingediend;
- hetzij een akte of attest van erfopvolging, opgesteld door een notaris.

Het attest of de akte kan worden afgeleverd op vraag van elke belanghebbende partij, met het oog op het vrijmaken van de banktegoeden. Het verzoek kan naar keuze van de aanvrager aan een notaris of aan de registratieontvanger worden gericht, met uitzondering van de volgende gevallen :

- wanneer de successie van de overledene niet volgens de evolutie verloopt, krachtens art. 718 tot 755 van het Burgerlijk Wetboek (wettelijke devolutie).
- indien er onbekwame erfgenamen zijn, bijvoorbeeld minderjarigen.

- wanneer er sprake is van een laatste wilsbeschikking, een contractuele erfstelling of een huwelijkscontract in hoofde van de overledene.

In deze drie gevallen is alleen een notaris gerechtigd om een attest of akte van erfopvolging af te leveren.

Het attest of de akte van erfopvolging wijst duidelijk de erfgenamen aan die aanspraak op de tegoeden van de overledene kunnen maken. Deze moeten worden vermeld met naam, voornamen, geboorteplaats en –datum, adres en eventueel de datum van overlijden.

Zowel de notaris, als de ontvanger kan echter weigeren om een attest of akte van erfopvolging af te leveren indien de door de belanghebbende partij voorgelegde stukken, de afgelegde verklaringen en de verrichte opzoeken het niet mogelijk maken om de erfgenamen met zekerheid aan te duiden.

Sinds 1 juli 2012 zijn de notaris en de ontvanger verplicht na te gaan of de overledene en/of zijn rechthebbenden sociale zekerheidsschulden en/of fiscale schulden hebben. Een attest of akte van erfopvolging zullen zij pas kunnen afleveren nadat werd vastgesteld dat er geen schulden zijn of na vereffening van die schulden. Dit wordt vermeld op de akte of het attest.

vrijgeven van de kluisen

Kluisen mogen pas geopend worden wanneer de bank de akte of het attest van erfopvolging heeft ontvangen. Indien de erfgenamen de sleutel hebben en de toegangscodes kennen, moeten ze de bank hiervan op de hoogte brengen. Zoniet zal een slotenmaker de kluis op kosten van de erfgenamen of nalatenschap openen. De

bank of de notaris maakt een inventaris op van de inhoud van de kluis. Dit dient te gebeuren in aanwezigheid van de overlevende echtgenoot en van alle erfgenamen of hun vertegenwoordigers. Vijf werkdagen voor het openen van de kluis moet de notaris of de bank per aangetekende brief de B.T.W. Administratie en de dienst Registratie en Domeinen (die voor het innen van de successierechten bevoegd is) hiervan op de hoogte brengen en uitnodigen om bij de opening aanwezig te zijn. Hun daadwerkelijke aanwezigheid is evenwel niet vereist.

bijzondere bepalingen inzake de vrijgave

Was de overledene getrouwd onder het stelsel van zuivere scheiding van goederen, of was er een gerechtelijke scheiding van goederen of een scheiding van tafel en bed?

In die gevallen worden de eigendommen op naam van de overlevende echtgeno(o)t(e) na een fiscale aangifte vrijgegeven op voorlegging van de volgende documenten:

- een door de notaris eensluidend verklaarde kopie van het huwelijkscontract,
- een kopie van het definitieve vonnis van de gerechtelijke scheiding van de goederen of van de scheiding van tafel en bed.

De kluis op naam van de overlevende echtgeno(o)t(e) wordt na inventaris vrijgegeven. De erfgenamen moeten daarbij niet aanwezig zijn. Niettemin moeten de B.T.W. Administratie en de dienst Registratie en Domeinen worden uitgenodigd. Hun daadwerkelijke aanwezigheid is evenwel niet vereist. De voor te leggen documenten zijn dezelfde als hierboven.

de voogdij van minderjarige kinderen

laat de overledene minderjarige kinderen na?

Sinds een wetwijziging van 29 april 2001 is er geen sprake meer van voogdij indien het minderjarige kind nog één van beide ouders in leven heeft. De voogdij ontstaat pas wanneer beide ouders van het minderjarige kind overleden zijn.

de erfenis aanvaarden of verwerpen?

een inventaris opmaken

Het zuiver aanvaarden van een nalatenschap is niet vanzelfsprekend. Een erfenis omvat in vele gevallen immers niet alleen baten maar ook schulden. Alvorens een nalatenschap te aanvaarden, is het daarom aan te raden om een inventaris ervan op te maken. Daaruit zal blijken of de overledene schulden had bij banken, hypotheekmaatschappijen, privépersonen, de belastingen of andere openbare administratieve of financiële instellingen.

Tevens moet worden nagegaan of hij roerende goederen (aandelen, obligaties, kasbons en dergelijke) in bewaring had gegeven en of hij een levens- of ongevalverzekering had. Pas dan kan men beslissen om de erfenis zuiver te aanvaarden, ze te weigeren of ze te aanvaarden onder voorrecht van boedelbeschrijving (zie verder).

zuivere aanvaarding

De persoon die de nalatenschap zuiver en eenvoudig aanvaardt, erft niet alleen de baten maar ook de schulden van de overledene. Hij is verplicht deze schulden te betalen, zelfs indien ze het actief van de nalatenschap overtreffen. Een dergelijke zuivere aanvaarding gebeurt:

- **stilzwijgend**, ze vloeit voort uit de feiten. Een persoon die, bijvoorbeeld, de auto van de overledene verkoopt, aanvaardt zodoende de nalatenschap.
- **uitdrukkelijk**, ze vloeit voort uit de feiten. Een persoon die, bijvoorbeeld, de auto van de overledene verkoopt, aanvaardt zodoende de nalatenschap.

Indien men twijfelt om de nalatenschap te aanvaarden, moet men zich onthouden van elke handeling, die als een stilzwijgende aanvaarding kan worden bestempeld, aangezien daar later niet op kan worden teruggekomen. De aanvaarding is immers onherroepbaar, ongeacht of ze uitdrukkelijk of stilzwijgend is.

verwerpen van de nalatenschap

Het verwerpen van een nalatenschap moet gebeuren door het neerleggen van een officiële verklaring bij de griffie van de rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement waar de woonplaats van de overledene gelegen is. De persoon die de nalatenschap verwerpt, moet de kosten van de procedure van verwerping betalen.

De wet van 29 april 2001 legt nieuwe bepalingen inzake de modaliteiten voor verwerping door een minderjarige op.

aanvaarding onder voorrecht van boedelbeschrijving

Indien het actief en het passief van de nalatenschap niet precies gekend zijn, dan kan men de erfenis onder voorrecht van boedelbeschrijving aanvaarden, om te vermijden dat men schulden zou moeten betalen voor een bedrag dat hoger is dan het actief van de erfenis.

Een minderjarige moet steeds een nalatenschap onder voorrecht van boedelbeschrijving aanvaarden. De wet van 29 april 2001 legt hieromtrent nieuwe modaliteiten op. De overige erfgenamen hebben de keuze.

Voor een aanvaarding onder voorrecht van boedelbeschrijving moet:

- een formele verklaring worden neergelegd bij de griffie van de rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement waarin de woonplaats van de overledene ligt.
- een inventaris van de nalatenschap worden opgemaakt.

De erfgenaam, die onder voorrecht van boedelbeschrijving aanvaardt, moet eveneens instaan voor het beheer en de vereffening van de nalatenschap. Hij kan hiervoor evenwel een notaris aanstellen. Deze zal hem adviseren of het raadzaam is de nalatenschap al dan niet te aanvaarden of ze te verwerpen. Men moet immers op zijn hoede zijn voor een aanvaarding, aangezien deze in sommige omstandigheden zeer nadelig kan zijn.

fiscale aangifte van de nalatenschap

aangifte door de bank en de verzekeringsmaatschappij

aangifte door de bank

Overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek Successierechten is de bank verplicht om, bij het overlijden van een klant die in het Koninkrijk België woont, een lijst 201 op te stellen van de goederen die hij/zij bij de bank aanhield.

Deze lijst moet aan de fiscale overheid worden overgemaakt, en dit alvorens de goederen aan de erfgenamen, de legatarissen, de begiftigden of andere rechthebbenden terug te geven, te betalen of over te dragen.

Het referentietijdstip is het uur nul op de dag van overlijden. Hiervan kan niet worden afgeweken. De lijst van betrokken goederen moet worden opgemaakt op basis van de situatie op het einde van dag die aan het overlijden voorafging. Hetzelfde gebeurt met de goederen van de echtgeno(o)t(e), ongeacht het huwelijksvermogensstelsel.

aangifte door de verzekeringsmaatschappij

De verzekeringsmaatschappij moet aan de fiscus spontaan een fiscale lijst 201 overmaken van de verzekeringsproducten die de overleden verzekeringsnemer heeft (voor zover de verzekeringsnemer een inwoner van het Koninkrijk België is). Op de lijst moeten de naam van de overledene, het referentienummer van het contract, de namen en de adressen van de begunstigde en het uitgekeerde kapitaal worden vermeld.

Het te vermelden bedrag is:

- voor verzekeringscontracten van tak 21: het uitgekeerde kapitaal, met inbegrip van de winstdeelname.
- voor levensverzekeringen gekoppeld aan een beleggingsfonds (tak 23): het kapitaal dat effectief aan de begunstigde wordt uitbetaald, berekend op basis van de inventariswaarde op het ogenblik dat de uitbetaling gebeurt.

De begunstigde(n), evenals de notaris, ontvangen een kopie van deze lijst.

aangifte door de erfgenamen

Naast de bank en de verzekeringsmaatschappij zijn ook de erfgenamen zelf verplicht om de baten en de schulden van de overledene aan te geven.

Indien het overlijden in België plaatsvond, dient dit binnen de vier maanden na het overlijden te gebeuren op het kantoor van de ontvanger van de B.T.W. Administratie en de dienst voor Registratie en Domeinen van de laatste woonplaats van de overledene. Bij een overlijden in een ander Europees land of in een niet-Europees land, moet de aangifte binnen respectievelijk vijf en zes maanden na het overlijden gebeuren. In de praktijk stellen de erfgenamen meestal een gezamenlijke aangifte op.

De aangifte moet de volgende informatie bevatten:

- de volledige identiteit van de overledene, de plaats en datum van overlijden, en de identiteit van de eventuele echtgenoot.
- de volledige identiteit van de aangevers, hun beroep, adres, geboorteplaats en –datum, de volledige identiteit van hun eventuele echtgenoten.
- de volledige identiteit van de erfgenamen, legatarissen, begiftigden en hun eventuele echtgenoten, de graad van verwantschap met de overledene, het deel dat ze hebben ontvangen en op welke manier (wettelijk, huwelijkscontract, testament, schenking).
- de volledige identiteit, woonplaats, geboorteplaats en –datum van kinderen jonger dan 21 jaar van erfgenamen, legatarissen en begiftigden die op het ogenblik van het overlijden minstens 3 kinderen jonger dan 21 jaar hebben.
- de identiteit van de erfgenamen die bij testament of contractuele bepalingen uitgesloten zijn.
- de identiteit van de personen die de volledige eigendom van de goederen verwerven, indien de overledene voor zijn dood het vruchtgebruik van bepaalde goederen had.
- een adres binnen het administratieve gebied van de aangifte waarnaar alle officiële correspondentie moet worden gestuurd.
- schenkingen die minder dan 3 jaar voor het overlijden werden verricht (zie verder).
- een nauwkeurige lijst van de activa (eigendommen) en passiva (schulden) van de nalatenschap, met een raming artikel per artikel.

Het is belangrijk dat de ramingen van de baten (activa) en schulden (passiva) zo precies mogelijk gebeuren.

Onderwaarderingen zullen worden beboet.

U kunt de goederen laten schatten en de ontvanger van de BTW Administratie en de dienst voor Registratie en Domeinen per aangetekende brief hiervan op de hoogte brengen .

actief van de nalatenschap

Het actief van de nalatenschap omvat de roerende en de onroerende goederen. Als de overledene volgens het stelsel van de gemeenschap van goederen getrouwd was, dan bestaat het actief van de nalatenschap uit de helft van de roerende en onroerende goederen van de gemeenschap, evenals de eigen goederen van de overledene in hun geheel.

In principe moeten alle goederen afzonderlijk worden aangegeven:

■ onroerende goederen

- aard, kadastrale ligging (sectie en nummer), raming van de verkoopwaarde op het ogenblik van het overlijden.

■ roerende goederen

- algemene raming van meubelen, de uitrusting, het vaatwerk, de juwelen, enz.
- gedetailleerde lijst van de aandelen, obligaties en andere effecten en hun geschatte waarde, in principe op basis van hun courante prijs.
- alle schenkingen die de overledene tijdens de drie jaar voor zijn overlijden heeft gedaan, met vermelding van de volledige identiteit van de begunstigten en de schenkingsdata. Op deze schenkingen zijn successierechten verschuldigd, behalve indien er schenkingsrechten werden betaald.
- de eigendommen op bank- en spaarrekeningen, met vermelding van de financiële instelling, de nominale waarde en de interesten.
- de huren, renten en het vruchtgebruik.
- de levensverzekeringen: als ze ten gunste van de kinderen van de overledene werden afgesloten, zijn er successierechten op het volledige bedrag verschuldigd. Indien ze ten gunste van de overlevende echtgenoot werden afgesloten, dan moeten er successierechten op de helft van het bedrag worden betaald, op voorwaarde dat de premies met het geld van de gemeenschap werden betaald. Als ze met het eigen vermogen van de overledene werden betaald, zijn de successierechten op het volledige bedrag verschuldigd. Tot slot, als ze met het geld van de overlevende echtgenoot werden betaald, dan zijn er geen successierechten verschuldigd.
- overlevende echtgenoot: als hij meer dan de helft van of de volledige gemeenschap verwerft, dan zijn er successierechten verschuldigd op het gedeelte dat de helft van de gemeenschap overtreft.

opgelet: de verzekeringsmaatschappij moet zelf de verzekerde bedragen aangeven, met name in de brandverzekeringpolis. Deze bedragen worden vaak, zowel voor het gebouw als de inhoud, uitgedrukt in 'nieuwwaarde', zonder dat er met slijtage rekening wordt gehouden. In de aangifte moeten de erfgenamen evenwel de slijtage in rekening brengen en de 'reële' waarde aangeven. Het is bijgevolg verkeerd om eenvoudigweg de verzekerde bedragen te vermelden.

passief van de nalatenschap

In deze aangifte moeten zowel de schulden van de overledene op het ogenblik van het overlijden, als de schulden die uit het overlijden voortvloeien, worden vermeld. Voor bedragen van meer dan 375 euro, moet een bewijsstuk worden voorgelegd.

uw persoonlijke notities

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

fiche voor uw erfgenamen

U kunt deze fiche invullen en aan een vertrouwenspersoon overhandigen of bij uw persoonlijke documenten bewaren. Deze gegevens zullen later zeer nuttig zijn.

1. persoonlijke gegevens

Naam : Voornaam:
Adres : Tel.:

Hebt u een huwelijkscontract?

neen
 ja : opgesteld door notaris te

Hebt u een testament opgemaakt?

neen
 ja: een authentiek testament een internationaal testament
dat wordt bewaard bij notaris te
ik heb zelf een testament opgemaakt dat op volgende plaats wordt bewaard:

Hebt u kinderen?

neen
 ja:
■ Naam: Voornaam:
Geboorteplaats: Geboortedatum: [] / [] / []
■ Naam: Voornaam:
Geboorteplaats: Geboortedatum: [] / [] / []
■ Naam: Voornaam:
Geboorteplaats: Geboortedatum: [] / [] / []
■ Naam: Voornaam:
Geboorteplaats: Geboortedatum: [] / [] / []

2. waar bevinden zich?

Tracht uw documenten te klasseren, bij voorkeur volgens hun aard en in afzonderlijke mappen.

Uw sleutels?

■ van het huis:
■ van de brandkast:
■ van de brievenbus:
■ van de auto:
■ andere:

Uw identiteitspapieren?

• geboorteakte: :
• identiteitskaart:
• paspoort:
• rijbewijs / gelijkvormigheidsattest:
• kaart voor toegang tot de brandkast:
• trouwboekje:
• huwelijkscontract:

Uw verzekeringspolissen ?

- Type: Polisnummer: Maatschappij:
- Premies betaald : Plaats waar de polis zich bevindt:
- Type: Polisnummer: Maatschappij:
- Premies betaald : Plaats waar de polis zich bevindt:
- Type: Polisnummer: Maatschappij:
- Premies betaald : Plaats waar de polis zich bevindt:
- Type: Polisnummer: Maatschappij:
- Premies betaald : Plaats waar de polis zich bevindt:

De betalingsbewijzen ?

- Belastingen:
- Recente rekeninguittreksels:
- Ziekteverzekering:
- Pensioenen:

Te contacteren personen ?

- Notaris: Tel.:
- Ziekenfonds: Tel.:
- Werkgever: Tel.:
- Verzekeringen: Tel.:
- Financiële instellingen: Tel.:
- Andere: Tel.:

De contracten en eigendomsbewijzen:

- Type: Plaats waar het document zich bevindt:
- Type: Plaats waar het document zich bevindt:
- Type: Plaats waar het document zich bevindt:
- Type: Plaats waar het document zich bevindt:

Bankgegevens :

- AXA:
- Adres: Tel.:

Ongevallenverzekering:

- O ja
- O neen

Rekeningnummer: [] - [] - [] - [] - []

Nummer effectenrekening:

Plaats waar de documenten zich bevinden:

Nummer van de brandkast : Cijfercombinatie:

Nr. lening:

Nr. hypothecaire lening:

Plaats waar de documenten zich bevinden:

Andere financiële instellingen:

- Naam en adres:

Rekeningnummer: [] - [] - [] - [] - []

- Naam en adres:

Rekeningnummer: [] - [] - [] - [] - []

het jargon van het erfrecht

Gezien het specifieke karakter van het erfrechtjargon, lijkt het ons nuttig u de definitie te geven van een aantal sleutelwoorden, die regelmatig in deze brochure voorkomen.

de erfenis of nalatenschap

Dit is het geheel van de goederen van de overledene; ze kan bestaan uit roerende goederen (geld, meubelen, effecten), onroerende goederen (huis, grond ...), en eventueel uit schulden die de overledene nalaat.

het wettelijk stelsel van gemeenschap van goederen

Huwelijksvermogenstelsel van toepassing op echtgenoten die geen huwelijkscontract gesloten hebben.

We onderscheiden :

- **De eigen vermogens**, m.a.w. alle roerende en onroerende goederen die voor het huwelijk aan één van de beide echtgenoten toebehoorden, alle goederen die tijdens het huwelijk door erfenis of schenking werden verkregen, goederen van persoonlijke aard (bijvoorbeeld kleding, persoonlijke voorwerpen) en alle goederen die tijdens het huwelijk met persoonlijk geld werden aangekocht (waarvan kan worden aangetoond dat ze verkregen werden door een erfenis of een schenking of die men reeds voor het huwelijk bezat). Het eigen vermogen omvat ook de eigen schulden van elke echtgenoot.
- **Het gemeenschappelijke vermogen** (= de gemeenschap). Dit wordt gevormd door de andere goederen die geen eigen goederen zijn: inkomsten uit de beroepsbezigheden van beide echtgenoten of de eventuele vervangingsinkomens (pensioen, werkloosheidsuitkering, ...).

Daarbij dienen de goederen te worden gevoegd die met deze inkomsten werden aangekocht en de inkomsten uit eigen goederen. Verder behoort alles waarvan niet kan worden bewezen dat het tot het eigen vermogen behoort tot de gemeenschap. Het gemeenschappelijke vermogen omvat ook de gemeenschappelijke schulden.

het erfrecht

Het erfrecht bepaalt niet alleen wie de erfgenamen zijn, maar legt ook hun deel van de erfenis vast. Het wordt bij overlijden automatisch toegepast, tenzij de overledene vooraf een andere regeling getroffen heeft, bijvoorbeeld door een testament of een huwelijkscontract op te maken of een schenking te verrichten.

Er moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen het erfrecht en de successierechten, dewelke onder het fiscale recht vallen.

de wettelijke erfgenamen

Dit zijn de personen die volgens de wet recht hebben op een deel van de erfenis. Er zijn verschillende categorieën van erfgenamen, al naargelang de orde van rang, graad van verwantschap, plaatsvervulling en kloving.

splitsing van het eigendomsrecht in het kader van een erfenis

De erfgenaam kan goederen in volle eigendom of in naakte eigendom erven. Hij kan ook het vruchtgebruik van deze goederen verwerven:

het vruchtgebruik: de rechten van de erfgenaam blijven beperkt tot het gebruik van de goederen en de eigendom van de inkomsten voortkomende uit die goederen. Hij kan bijgevolg een huis bewonen of verhuren, maar niet verkopen. Wanneer het vruchtgebruik met geld verband houdt, heeft de erfgenaam recht op de intresten, maar niet op het kapitaal.

de naakte eigendom: dit is de volle eigendom, maar zonder het vruchtgebruik ervan. De erfgenaam wordt eigenaar van de goederen, maar heeft niet het recht ze te gebruiken of de inkomsten te genieten. Naast de naakte eigenaar van een goed, is er dus iemand anders die over het vruchtgebruik beschikt. Bij het overlijden van de vruchtgebruiker verwerft de erfgenaam die de naakte eigendom bezit de volle eigendom ervan.

de volle eigendom: de erfgenaam verwerft tegelijk het vruchtgebruik en de naakte eigendom van de roerende en/of onroerende goederen.

het wettelijk voorbehouden erfdeel (het reservataire gedeelte)

Het betreft het **gedeelte van de erfenis** dat absoluut dient toe te komen aan bepaalde erfgenamen die de **wet wil beschermen**: de langstlevende echtgenoot, de kinderen, de kleinkinderen of, als er geen kinderen zijn, de ouders en de grootouders. Wat overblijft, is het beschikbare erfdeel, waarover vrij kan worden beschikt ten gunste van derden of de erfgenamen (wettelijke erfgenamen en/of erfgenamen met voorbehouden erfdeel).

Door kort voor het overlijden schenkingen te doen, zou deze regel gemakkelijk kunnen worden omzeild. Daarom moeten de schenkingen opnieuw fictief in de nalatenschap worden ingebracht, om de beschikbare quotiteit te bepalen. Indien nodig, zal er een inkorting van de schenkingen worden doorgevoerd.

het huwelijk

De **echtverbintenis van twee personen** voor een **ambtenaar van de burgerlijke stand**.

de wettelijke samenwoning

In de burgerlijke betekenis wordt hieronder verstaan 'het **samenleven van twee personen** die een **verklaring** van wettelijke samenwoning hebben afgelegd'. Verwantschap is daarbij niet uitgesloten. Zo kunnen twee broers of een tante en een nicht een dergelijke verklaring ondertekenen.

Meer dan één wettelijke samenwoning (cumulatie) is niet mogelijk. Ook het huwelijk sluit elke samenwoning (in de wettelijke zin) uit.

Op fiscaal vlak, en voor wat het toe te passen tarief van de successierechten (percentage, verminderingen en vrijstellingen) betreft, hebben het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest elk, onder bepaalde voorwaarden, de toestand van de langstlevende, wettelijk samenwonende partner met die van de langstlevende echtgenoot gelijkgesteld. Raadpleeg voor een gedetailleerd overzicht van deze kwestie onze tariefbrochures per gewest.

de verwantschap

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen bloedverwantschap en adoptieve verwantschap:

De bloedverwantschap is de band tussen personen die van elkaar afstammen (verwant in rechte lijn) of die een gemeenschappelijke stamvader hebben (verwant in zijlijn).

De adoptieve verwantschap is de wettelijke band tussen de geadopteerde en de adoptant (in geval van gewone adoptie), of tussen de geadopteerde en de adoptant en zijn bloedverwanten (in geval van volle adoptie).

De erfenisrechten van de geadopteerde verschillen aanzienlijk naargelang het type van adoptie:

- in geval van volle adoptie treedt het kind uit zijn oorspronkelijke familie en wordt het volledig met een 'bloedeigen kind' van de adoptant gelijkgesteld.
- in geval van gewone adoptie wordt het kind opgenomen in een nieuw gezin, maar treedt het niet uit zijn oorspronkelijke familie. Zo zal de geadopteerde in zijn oorspronkelijke familie erven volgens de regels die de nalatenschap van de bloedverwanten beheersen. In zijn adoptiefamilie zal de geadopteerde echter alleen van de adoptant (of de adoptanten) erven, maar hij zal niet kunnen erven van de verwanten (in ruime zin) van de adoptant(en).

een vooruitmakingsbeding

Als echtgenoten getrouwd zijn in het stelsel van gemeenschap, hebben ze bij de ontbinding van hun huwelijksvermogensstelsel elk recht op de helft van de gemeenschappelijke goederen. Het vooruitmakingsbeding is een clause in het huwelijkscontract waardoor een van de huwelijkspartners **een welbepaald goed uit de gemeenschap kan nemen alvorens deze wordt verdeeld**.

plaatsbepaling in verband met de successierechten

De successierechten komen toe aan het Vlaams, het Waals of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, afhankelijk van de plaats waar de overledene, op het ogenblik van zijn overlijden, zijn fiscale woonplaats had.

Als de fiscale woonplaats van de overledene tijdens de periode van vijf jaar voor zijn overlijden op meer dan één plaats in België gelegen was, dan worden de successierechten betaald op de plaats in België waar zijn fiscale woonplaats tijdens de voormelde periode het langst gevestigd was.

Onder fiscale woonplaats verstaat men de plaats waar de overledene zijn werkelijke, reële, permanente woonplaats, zijn familie, zijn activiteitscentrum en de zetel van zijn zaken of bezigheden had. De fiscale woonplaats stemt niet altijd overeen met de wettelijke woonplaats.

uw AXA bankagent of verzekeringsmakelaar

In België biedt de AXA Groep u de keuze uit een ruime waaier van bank- en verzekeringsproducten die voor uw persoonlijke situatie een gepaste oplossing bieden.

auto
woning
kredieten
sparen
beleggen
financiële diensten
veilig ondernemen
veilig door het leven

www.axa.be